

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Eko-društvena početnica

Vježbenica

**Otoci učeničkog poduzetništva i eko-društvenih inovacija za
održivi razvoj Splitsko-dalmatinske županije**

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

Impresum

Nositelj projekta i nakladnik:

Cluster za eko-društvene inovacije i razvoj CEDRA Split

Partneri:

Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije
VincO Innovation AS

Naklada: 20 primjeraka

Grafičko oblikovanje i tisak: Editori d.o.o.

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

CEDRA **VINCO**
CLUSTER ZA EKO-DRUŠTVENE INOVACIJE I RAZVOJ

Centar
Izvrsnosti

Splitsko
dalmatinska
županija

Zajedno za zelenu, konkurentnu i uključivu Europu

Ova vježbenica je izrađena u sklopu projekta „Otoci učeničkog poduzetništva i eko-društvenih inovacija za održivi razvoj Splitsko-dalmatinske županije“ (27-OPERA SDŽ)

Više informacija o programu:

<https://eeagrants.hr/programi/lokalni-razvoj-i-smanjenje-siromastva>

Više informacija o financijskom mehanizmu:

<https://eeagrants.hr>

Sadržaj ove publikacije isključiva je odgovornost Clustera za eko-društvene inovacije i razvoj CEDRA Split

Mjesto i datum izrade
Split, rujan, 2022.

SADRŽAJ

Impresum.....	2
Uvod	4
Kako koristiti ovu vježbenicu?	6
PRAKTIČNI RAD I PRATEĆI ZADACI ZA REALIZACIJU EKO-DRUŠTVENE PROJEKTNE ILI PODUZETNIČKE IDEJE	
UČENIČKOG PODUZETNIŠTVA.....	7
A. ODREĐIVANJE PROBLEMA.....	8
B. ANALIZA UNUTRAŠNJEG I VANJSKOG OKRUŽENJA	10
C. DEFINIRANJE PROJEKTNE IDEJE.....	12
D. ODREĐIVANJE PROJEKTNIH CILJEVA.....	14
E. PROJEKTNE AKTIVNOSTI	16
F. PROJEKTNI REZULTATI	18
G. RESURSI PROJEKTA.....	19
H. PRORAČUN PROJEKTA.....	21
I. PROJEKTNI TIM.....	23
J. RIZICI.....	25
K. PROMOCIJA I VIDLJIVOST	27
L. IZVJEŠTAVANJE	30

UVOD

Vježbenica „Eko-društvena početnica“ je edukativno-radni alat za pripremu učeničkog eko-društvenog projektnog i/ili poslovnog poduhvata.

Vježbenica je namijenjena učenicima i odgojno-obrazovnim djelatnicima, a potencijalno i drugim voditeljima učeničkih projektnih i/ili poslovnih ideja osnovnih škola, kao stručna, metodička i praktična pomoć u budućim uspostavama i realizacijama eko-društvenih učeničkih poduhvata.

Ova vježbenica je izrađen u sklopu projekta „Otoci učeničkog poduzetništva i eko-društvenih inovacija za održivi razvoj Splitsko-dalmatinske županije“, akronima OPERA SDŽ, financiranog u sklopu programa „Lokalni razvoj i smanjenje siromaštva“, iz Financijskog mehanizma Europskog gospodarskog prostora i Norveškog financijskog mehanizma za razdoblje 2014. – 2021. godine. Nositelj projekta je udruga Cluster za eko-društvene inovacije i razvoj CEDRA Split, a partneri na projektu su Centar izvrsnosti Splitsko-dalmatinske županije i Vinco Innovation AS iz Norveške. Ukupna vrijednost projekta je 1.182.692,67 HRK (156.575,45 EUR), od čega je 85 % (133.089,13 EUR) osigurano iz donatorskih sredstava, a 15% (23.486,32 EUR) iz nacionalnih sredstava.

Cilj projekta je razvoj vještina, programa, sadržaja i alata ključnih za uvođenje kvalitetnih i održivih neformalnih programa učeničkog poduzetništva i aktivnog građanstva u osnovnim školama. Ciljane skupine projekta su sadašnji i budući učitelji i drugi odgojno-obrazovni djelatnici koji će ovim projektom steći vještine bitne za profesionalni, društveni i ekonomski boljitak i utjecaj za sebe, učenike i njihove obitelji, školu i zajednicu u kojoj djeluju.

KAKO KORISTITI OVU VJEŽBENICU?

Dragi učenici, učitelji, odgojno-obrazovni djelatnici i ostali voditelji učeničkih projektnih i/ili poslovnih poduhvata, pred Vama se nalazi vježbenica „Eko-društvena početnica“ koja predstavlja edukativno-praktični alat za pripremu projektne i/ili poslovne ideje učeničkog poduzetništva za izvođenje kroz neki od oblika neformalnog obrazovanja, kao što su: izvannastavne aktivnosti, radionice i seminari, konferencije, tečajevi, natjecanja, rad na projektima, školska društva i zadruge, programi razmjene učenika, centri izvrsnosti i dr.

Vježbenica je osmišljena kao popratni edukativno-praktični alat namijenjena timskom radu, i to učenicima uz stručno vodstvo učitelja i drugih odgojno-obrazovnih djelatnika.

Praktični rad u vježbenici se sastoji od ukupno 12 koraka projektnog ciklusa. Svaki od koraka obuhvaća kratko uvodno objašnjenje i prateći zadatak, čijom se realizacijom kreira i priprema projektna i/ili poduzetnička ideja eko-društvenog učeničkog poduzetništva. Za cjelovitu pripremu projektne i/ili poduzetničke ideje, preporuka je obrada i rješavanje zadanih koraka prema redu navedenom u vježbenici – od A do I. No, korake projektnog ciklusa je moguće obrađivati samostalno i neovisno od ostalih koraka, a po potrebi i afinitetima dodatno proširiti prilagođenim zadacima.

Budite kreativni, maštoviti, inovativni i zabavite se uz pripremu Vaše projektne i/ili poduzetničke ideje.

Sretno!

Projektni tim

**PRAKTIČNI RAD I PRATEĆI
ZADACI ZA REALIZACIJU
EKO-DRUŠTVENE PROJEKTNE ILI
PODUZETNIČKE IDEJE
UČENIČKOG PODUZETNIŠTVA**

ODREĐIVANJE PROBLEMA

Dobrodošli, nalazite se na prvom koraku Vaše buduće eko-društvene projektne i/ili poslovne ideje. No, prije nego započnete s planiranjem i detaljnijom razradom, potrebno je prepoznati i definirati osnovni problem koji ćete nastojati riješiti Vašim projektnim i/ili poslovnim poduhvatom.

Promislite o Vašem svakodnevnom okruženju – sredini u kojoj živite, lokalnoj zajednici, školi koju pohađate, ljudima koji vas okružuju...

Prepoznajete li pokoje nedostatke ili poteškoće u Vašem okruženju? Postoji li nešto što biste željeli promijeniti, poboljšati, ispraviti?

PROBLEM

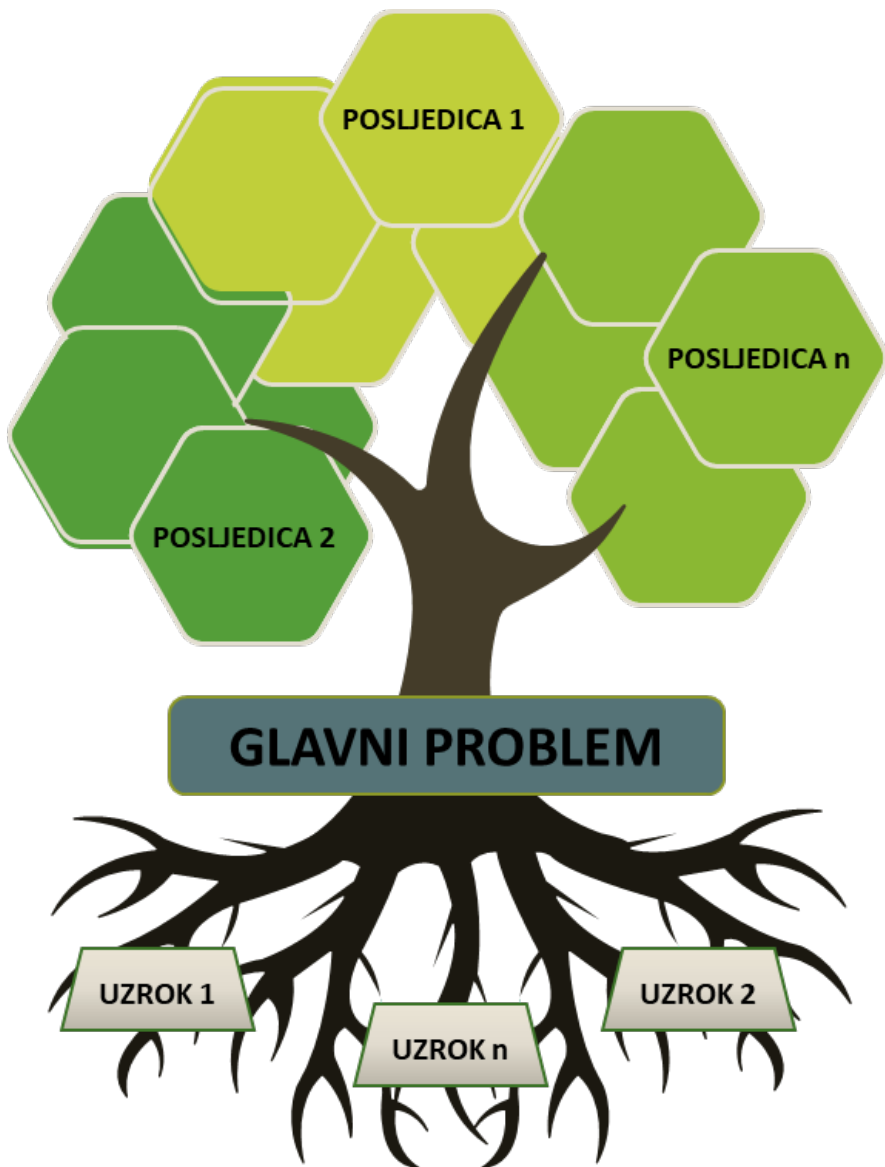
je pitanje ili stanje koje treba riješiti, a također i ono što otežava rješenje nečega

ZADATAK 1. – PROBLEMSKO STABLO I OLUJA IDEJA

Okupite skupinu koja želi riješiti neki problem u svojoj lokalnoj zajednici. Svaki član skupine neka istakne po jedan problem ili nedostatak koji prepoznaje u svome okruženju te ih redom zapišite na papiru. Pokrenite raspravu među grupom i definirajte središnji problem na kojem će se temeljiti Vaša buduća projektna i/ili poslovna ideja.

Središnji problem zapišite na deblu problemskog stabla.

Potom slijedi prepoznavanja uzroka i posljedica definiranog problema. Svaki član tima neka istakne po jedan uzrok i posljedicu definiranog problema, koje ćete redom zapisivati na predviđenim mjestima – uzroke u korijenu stabla, a posljedice na granama stabla.

A. ANALIZA UNUTRAŠNJEG I VANJSKOG OKRUŽENJA

Upoznajte detaljnije vlastito okruženje, kako bi što bolje planirali mogućnosti i potrebe Vašeg budućeg projektnog i/ili poslovnog poduhvata.

Promislite o tome koje su to trenutačne dobre ili pozitivne, a koje loše ili nedostajuće osobine, karakteristike i činjenice Vaše skupine, tima, razreda, škole ili sredine u kojoj živite.

Promislite i o tome kako Vašu školu, zajednicu ili sredinu vidite u budućnosti.

SWOT

akronim za

Strength (Snaga), Weakness (Slabost),
Opportunity (Prilika), Threat (Prijetnja)

ZADATAK 2. – SWOT ANALIZA

Podijelite članove tima u 4 skupine od po nekoliko učenika (Skupina 1. Snage, Skupina 2. Slabosti, Skupina 3. Prilike, Skupina 4. Prijetnje).

Svaka skupina neka pokrene grupno razmišljanje i raspravu, a zatim zapišite po nekoliko konstatacija.

Skupina 1. Snage – Koja su pozitivna obilježja vašeg okruženja i tima?

Skupina 2. Slabosti – Koja su nepovoljna obilježja vašeg okruženja i tima?

Skupina 3. Prilike – Koji su pozitivni vanjski utjecaji na vaše okruženje i tim?

Skupina 4. Prijetnje - Koji su nepovoljni vanjski utjecaji na vaše okruženje i tim?

SNAGE

(Koja su pozitivna obilježja okruženja i tima?)

SLABOSTI

(Koja su nepovoljna obilježja okruženja i tima?)

PRILIKE

(Koji su pozitivni vanjski utjecaji na okruženje i tim?)

PRIJETNJE

(Koji su nepovoljni vanjski utjecaji na okruženje i tim?)

B. DEFINIRANJE PROJEKTNE IDEJE

Nakon što ste definirali središnji problem i detaljnije se upoznali sa Vašim unutrašnjim i vanjskim okruženjem, slijedi definiranje same projektne i/ili poslovne eko-društvene ideje.

Promislite o tome što sve možete učiniti ili kako možete djelovati kako biste doprinijeli umanjenu ili rješavanju središnjeg problema?

Nadalje, promislite kome sve pomažete rješavajući središnji problem? Koja su vam sredstva potrebna za rješavanje problema?

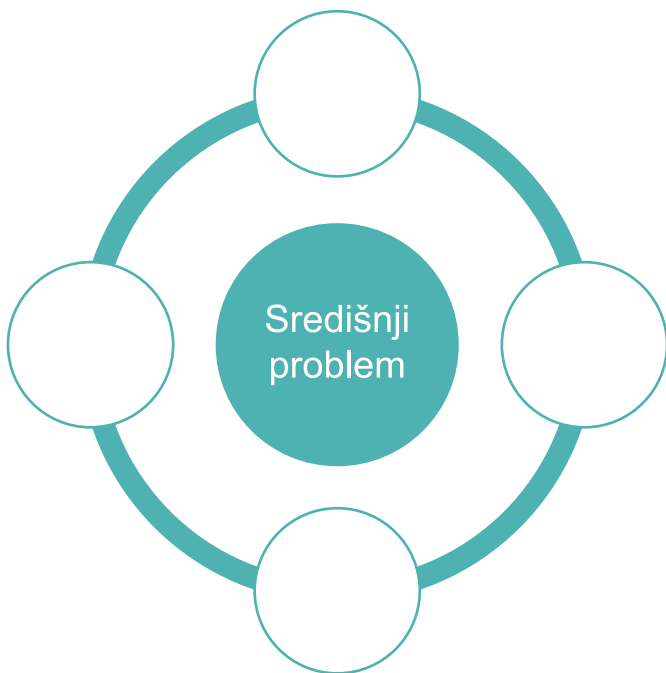
PROJEKT

je skup vremenski određenih aktivnosti s ciljem da se proizvede jedinstven proizvod, usluga ili rezultat

ZADATAK 3. – KONCEPTUALNA MAPA

Za odabiranje najbolje projektne i/ili poslovne ideje potrebno je najprije posložiti ideje po grupama. U središnjem djelu papira postavite definirani središnji problem, a potom odredite nekoliko kategorija ili skupina koje odgovaraju što, kome, kako ili na koji način pomoći rješavajući središnji problem, a koje ćete dalje razrađivati.

Svaki član tima neka istakne po jedan ili više pojmova vezanih uz promatranu kategoriju središnjeg problema i/ili moguća rješenja istoga, koje ćete zapisati na papir.

C. ODREĐIVANJE PROJEKTNIH CILJEVA

Kako bi Vaša buduća eko-društvena projektna ili poslovna ideja dobila svoj pravi oblik, potrebno je definirati koji su to ciljevi koji se projektnom ili poslovnim idejom žele postići.

Kod ovog koraka pola posla je već prethodno obavljeno, a kako točno, istražite i realizirajte kroz idući zadatak!

PROJEKTNI CILJ

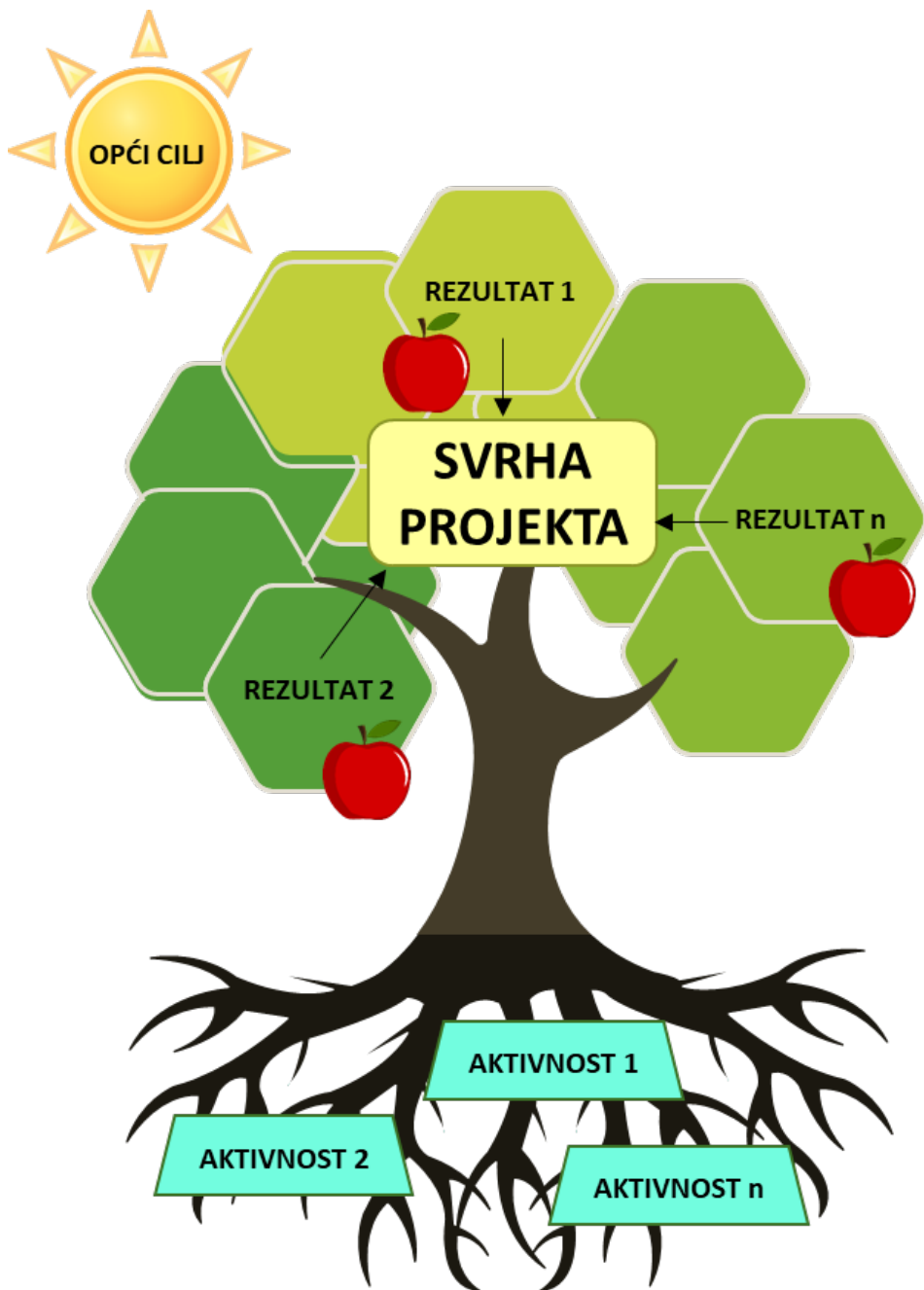
je stanje i/ili rezultat kojemu se teži i kojeg se provedbom projektnih aktivnosti želi postići

ZADATAK 4. – STABLO CILJEVA

Vratite se na Vaše prethodno izrađeno problemsko stablo. Svaki od definiranih problema, bilo da se radi o središnjem problemu, uzročnom ili posljedičnom problemu, pretvorite u rješenja, tj. sliku pozitivne buduće situacije koju želite postići nakon realizacije Vaše eko-društvene projektne ili poslovne ideje.

Prepoznajte koji bi bio opći cilj Vaše projektne/poslovne ideje, te ga posebno istaknite.

D. PROJEKTNE AKTIVNOSTI

Kako bi proveli Vašu eko-društvenu projektnu ili poslovnu ideju u djelo, neizostavan korak predstavlja definiranje projektnih aktivnosti, koje podrazumijevaju konkretne zadatke, radnje i akcije radi postizanja ciljeva i rezultata projekta. Ukoliko ste prethodno definirali projektne ciljeve, i u ovom ćete koraku imati olakšani put.

Kod definiranja projektnih aktivnosti, važno je voditi računa i o vremenskoj komponenti, odnosno roku izvršenja pojedinih aktivnosti.

PROJEKTNE AKTIVNOSTI

su zadaci ili radnje koje je potrebno izvršiti u predviđenom vremenskom periodu kako bi se postigli projektni ciljevi

ZADATAK 5. – PLAN AKTIVNOSTI I GANTOGRAM

Za svaki od prethodno definiranih projektnih ciljeva, odredite po jednu ili više radnji, čijim ćete izvršavanjem postignuti definirani projektni ili poslovni cilj. Ove radnje predstavljaju Vaše konkretne buduće projektne ili poslovne aktivnosti.

Nakon što ste strukturirano odredili i popisali projektne aktivnosti, vodeći računa o njihovoj povezanosti s projektnim ciljevima, procijenite okvirno vremensko trajanje za izvršavanje svake aktivnosti, te ih naznačite u gantogramu.

F. RESURSI PROJEKTA

Svaki projekt ili poslovna ideja iziskuje određena materijalna i/ili nematerijalna dobra za svoju realizaciju.

Promislite koje sve nematerijalne i materijalne kategorije resursa iziskuje Vaša eko-društvena projektna i/ili poduzetnička ideja

RESURSI PROJEKTA

je materijalno i nematerijalno sredstvo potrebno za provođenje ili dovršavanje jedne radnje ili aktivnosti

ZADATAK 7. – MAPIRANJE RESURSA

U dvije kolone odredite i popišite materijalne i nematerijalne resurse potrebne za realizaciju Vaše eko-društvene projektne i/ili poduzetničke ideje, prema svakoj projektnoj aktivnosti. Kod materijalnih resursa popišite sve opipljive elemente kao što su potrebi materijali, oprema, pomagala, alati, prostorije, zgrade i sl., dok kod nematerijalnih resursa sagledajte neopipljive elemente poput radnih sati, osoblja i sl.

Dodatno, odredite potrebnu količinu i mjerne jedinicu za svaki od predviđenih resursa.

G. PRORAČUN PROJEKTA

Proračun je jedan od ključnih dijelova projekta, budući da sadrži pregled svih planiranih troškova projekta (rashoda), tj. na jednom mjestu prikazuje sve ono od čega se projekt sastoji, uz više ili manje detaljan opis.

Promislite koje sve kategorije troškova trebate uključiti u Vaš projekt i/ili poduzetnički poduhvat.

PRORAČUN

je dio projekta koji sadrži prikazuje planirane prihode (donacije, vlastita sredstva, vanjske izvore financiranja i sl.) i rashode (troškove) za obavljanje projektnih aktivnosti

ZADATAK 8. – ODREĐIVANJE PRORAČUNA

Za svaku od prethodno definiranih projektnih aktivnosti odredite i popišite nužne troškove za njihovu realizaciju, na način da istražite okvirnu tržišnu cijenu za svaku od stavki troškova i pomnožite ju s planiranom jediničnom količinom.

Na poslijetku zbrojite pojedinačne troškove za svaku od projektnih aktivnosti i unesite ih u projektni proračun.

H. PROJEKTNI TIM

Kako bi Vašu projektну ideju mogli realizirati, neizostavnu stavku čine ljudi koji će provoditi predviđene aktivnosti, odnosno sudjelovati u postizanju projektnih ciljeva i rezultata. U tu svrhu formirati će se skupina ljudi potrebnih vještina i znanja u skladu s predviđenom tematikom projekta i aktivnostima.

Dodatno skupini ljudi će se odrediti pojedinačne uloge i zadaci koje će imati tijekom realizacije projekta.

Promislite koja sve opća i specifična znanja i vještina trebaju imati članovi određenog projektnog tima.

PROJEKTNI TIM

podrazumijeva poseban oblik organizacije zajedničkog rada manjeg ili većeg broja ljudi, koje povezuju postavljeni zadaci i ciljevi, planirani poslovi i isti ili približno isti motivi i interesi

ZADATAK 9. – OKUPLJANJE I FORMIRANJE PROJEKTOG TIMA

U skladu s Vašom definiranom projektnom idejom, promislite o optimalnom broju članova Vašeg projektnog tima?

U skladu s Vašom definiranom projektnom idejom, koja opća i specifična znanja i vještine trebaju imati članovi Vašeg projektnog tima? Zapišite ih na papir.

Promislite o raspodjeli uloga unutar Vašeg projektnog tima. Te dodijelite pojedinačne uloge osobama, a u prema njima popišite pojedinačna zaduženja za njih.

I. RIZICI

Iako ste Vaš projekt ili poslovnu ideju od početka planirali i razvijali sukladno svim predviđenim koracima u pripremi projekata, u realnom okruženju često se može dogoditi da se pojedini aspekti ne odvijaju u željenome smjeru.

Promislite o tome što se sve može dogoditi, a što će utjecati na to da ne ispunite vaše projektne ciljeve, postignete projektne rezultate ili odradite projektne aktivnosti.

RIZIK

je procijenjena vrijednost da projekt neće ispuniti jedan ili više projektnih rezultata i/ili ciljeva

ZADATAK 10. – PROCJENA RIZIKA

Izradite popis mogućih događanja ili situacija na koje ne možete izravno utjecati, a koji, ukoliko se dogode mogu utjecati na ne izvršavanje Vaših predviđenih aktivnosti, rezultata i ciljeva projekta.

Za svaki od rizika procijenite kolika je vjerojatnost da će se dogoditi (mala/srednja/velika).

Za svaki od prepoznatih rizika pokušajte definirati po jednu radnju kojom možete utjecati da bi taj rizik izbjegli ili umanjili vjerojatnost njegovog ostvarenja.

J. PROMOCIJA I VIDLJIVOST

Željeli biste da o Vašem projektu sazna širi krug ljudi, a istodobno da rezultati Vašeg projekta postanu korisni za širi krug ljudi? U tu svrhu potrebno je izraditi plan vidljivosti, odnosno pružiti odgovore na slijedeća pitanja:

Tko su potencijalni korisnici rezultata projekta?

Koje aktivnosti poduzeti kako bi projekt i njegovi rezultati postali vidljiviji širem krugu ljudi?

PITCH

je kratka promotivna prezentacija tvrtke, osobe ili projekta.

Obično traje 3 minute, a nekad i bitno manje

ZADATAK 11. –

PLAN VIDLJIVOSTI I PODUZETNIČKI PITCH

Izradite Plan vidljivosti Vašeg projekta.

Definirajte potencijalne korisnike Vašeg projekta.

Izradite popis aktivnosti koji će Vaš projekt učiniti prepoznatljivim širem krugu ljudi? Pri tome dodijelite ulogu osobi u projektnom timu za provedu aktivnosti vidljivosti te u projektnom proračunu odredite financijske rashode za ove aktivnosti.

Pripremite kratko i jezgrovito predstavljanje Vaše poduzetničke ideje.

K. IZVJEŠTAVANJE

Ukoliko ste stigli do ovog koraka, čestitamo Vam na uspješnoj pripremi Vašeg projektnog i/ili poslovnog prijedloga.

Obzirom da se već nalazite u fazi realizacije Vaših projektnih aktivnosti, neizostavan korak čini izvještavanje o obavljenim aktivnostima te postignutim projektnim rezultatima i ciljevima.

PROJEKTNO IZVJEŠTAVANJE

je postupak izrade pisanog dokumenta koji sadrži informacije o provedenim projektnim aktivnostima, postignutim rezultatima i ciljevima te utrošenim financijskim sredstvima. Najčešće služi informiranju donatora ili šire javnosti o provedenom projektu.

ZADATAK 12. – PROJEKTNI IZVJEŠTAJ

U skladu s izrađenim projektnim gantogramom, definiranim projektnim ciljevima, rezultatima i financijskim planom Vašeg projekta, izradite predmetni izvještaj za Vaš projekt, u fazi kada se projekt nalazi na polovici svoje provedbe te završno izvješće nakon cjelokupne provedbe projekta

Izvještaj osmisлите na način da u njemu uključite slijedeće elemente:

1. Popis provedenih aktivnosti te usporedba s početnim planom aktivnosti
2. Popis postignutih ciljeva projekta te usporedba s početnim ciljevima projekta
3. Popis postignutih rezultata projekta te usporedba s početnim planom rezultata projekta
4. Popis troškova, ukupno utrošena sredstva za realizaciju projekta te usporedba s početnim projektnim proračunom

Iceland
Liechtenstein
Norway grants

REPUBLIKA HRVATSKA

Ministarstvo regionalnoga razvoja
i fondova Europske unije

VINCO

Centar *
Izvrsnosti

Splitsko
dalmatinska
županija

Zajedno za zelenu, konkurentnu i uključivu Europu